

Brusel 13. listopadu 2025
(OR. en)

14944/1/25
REV 1

Interinstitucionální spis:
2025/0222 (COD)

EDUC 417
JEUN 224
SPORT 45
SOC 729
COMPET 1113
DIGIT 220
ENV 1161
CADREFIN 305
FIN 1320
IA 174
CODEC 1713

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program Erasmus+ na období 2028–2034 a zrušují nařízení (EU) 2021/817 a (EU) 2021/888 – zpráva o pokroku

I. ÚVOD

1. Dne 16. července 2025 přijala Komise návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program Erasmus+ na období 2028–2034 a zrušují nařízení (EU) 2021/817 a (EU) 2021/888. Cílem navrhovaného nařízení je zřídit nástupce programu Erasmus+ na období 2021–2027 a zároveň sloučit tyto dva programy Unie: Erasmus+ a Evropský sbor solidarity.

Obecným cílem nového programu, jak jej stanovila Komise, je přispět k odolnosti, konkurenceschopnosti a soudržnosti Evropy podporou vysoce kvalitního celoživotního učení, zlepšováním dovedností a kompetencí pro život a zaměstnání, k nimž mají přístup všichni, a zároveň podporou hodnot Unie, demokratické a společenské účasti, solidarity, sociálního začlenění a rovných příležitostí v EU i mimo ni. Nový program je ohlášen jako klíčový nástroj k budování unie dovedností a rozvoji Evropského prostoru vzdělávání a na podporu evropské strategické spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, včetně jejich základních odvětvových agend.

2. Delegace návrh uvítaly a vyjádřily svou celkovou podporu novému programu. Zdůraznily, že posouzení dopadu a důsledků navrhovaného nařízení a nových iniciativ, které zahrnuje, je časově náročné. Výbor pro vzdělávání projednal návrh během dánského předsednictví šestkrát (17. července, 8. září, 17. a 18. září, 8. a 9. října, 20. října a 29. října 2025). Dosažený pokrok je shrnut v části II níže.
3. V souladu se Smlouvou o fungování Evropské unie, a zejména s čl. 165 odst. 4, čl. 166 odst. 4 a čl. 214 odst. 5 této smlouvy, je Rada povinna jednat společně s Evropským parlamentem v souladu s řádným legislativním postupem.
4. Evropský parlament jmenoval zpravodajem pro tento spis Bogdana Andrzeje ZDROJEWSKÉHO (PPE, PL).
5. Stanoviska Evropského hospodářského a sociálního výboru a Výboru regionů se v této fázi projednávají.

II. PRÁCE RADY ZA DÁNSKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ

Komise předložila návrh Výboru pro vzdělávání v den jeho oficiálního předání Radě dne 17. července 2025. Při této příležitosti měly delegace možnost vznést předběžné připomínky a otázky.

Dne 8. září 2025 předložila Komise delegacím posouzení dopadů připojené k návrhu. Při stejné příležitosti jej delegace podrobně analyzovaly a projednaly za použití orientačního kontrolního seznamu, který jim byl v rámci přípravy na zasedání poskytnut. Shrnutí hodnocení a odpovědí členských států na posouzení dopadů je uvedeno v příloze tohoto dokumentu.

Vzhledem k tomu, že navrhované nařízení je součástí balíčku návrhů souvisejících s víceletým finančním rámcem (VFR), je v tomto znění řada ustanovení týkajících se prvků, které budou součástí horizontálních jednání o VFR, uvedena v závorkách, a z jednání ve Výboru pro vzdělávání byla proto vyloučena. Tato ustanovení se týkají bodů odůvodnění 36 a 44, doby trvání programu podle článku 1 (*Předmět*), článku 9 (*Rozpočet*) a článku 16.3 (*Informace, komunikace a šíření výsledků*).

Na zasedáních ve dnech 17. a 18. září a 8. a 9. října 2025 posoudil Výbor pro vzdělávání navrhované nařízení v plném rozsahu (nejprve články a poté i body odůvodnění). Cílem jednání bylo zajistit lepší pochopení návrhu, který předkládá přepracovanou strukturu programu Erasmus+ (dva pilíře zaměřené na „Příležitosti k učení pro všechny“ a „Podporu budování kapacit“ a odklon od struktury stávajícího nařízení o programu Erasmus¹, které sestává z kapitol věnovaných jednotlivým odvětvím, na něž se program vztahuje, konkrétně vzdělávání a odborné přípravě, mládeži a sportu, přičemž každá kapitola zahrnuje prvky seskupené do tří klíčových opatření). Při těchto příležitostech delegace vnesly připomínky a otázky, zejména pokud jde o oblast působnosti nové programové struktury, absenci výboru pro program a nové iniciativy, jako jsou aliance pro spolupráci v oblasti sportu, vzdělávací mobilita pro sportovce a stipendia Erasmus+ ve strategických oblastech vzdělávání. Komise se těmito otázkami zabývala, delegace však požádaly o dodatečné informace a písemné odpovědi, které dosud nebyly poskytnuty. Také požádaly o seznam akcí, na něž se program vztahuje, s uvedením stanoveného typu řízení (přímého nebo nepřímého).

Předsednictví vypracovalo první kompromisní znění² s ohledem na zasedání Výboru pro vzdělávání konané dne 20. října 2025 a druhé kompromisní znění³ na zasedání Výboru pro vzdělávání konané dne 29. října 2025.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/817 ze dne 20. května 2021, kterým se zavádí program Erasmus+: program Unie pro vzdělávání a odbornou přípravu, pro mládež a pro sport a zrušuje nařízení (EU) č. 1288/2013 (Úř. věst. L 189, s. 1).

² Dokument ST 12607/25.

³ Dokument ST 14252/25.

III. HLAVNÍ OTÁZKY PROJEDNÁVANÉ NA ÚROVNI PRACOVNÍ SKUPINY

Cíle programu

Většina členských států zdůraznila význam obecného cíle programu, který podporuje vysoce kvalitní celoživotní učení a individuální, profesní i osobní rozvoj a další rozvoj Evropského prostoru vzdělávání. Většina delegací trvala na tom, že je třeba, aby se program zaměřil především na Evropský prostor vzdělávání spíše než na budování unie dovedností a aby přispíval k odolnosti, konkurenceschopnosti a soudržnosti Evropy. Budování unie dovedností bylo stále považováno za důležité, ale ve vztahu k rozvoji Evropského prostoru vzdělávání spíše za sekundární. Upřednostnění Evropského prostoru vzdělávání je rovněž v souladu s právním základem návrhu.

Postup projednávání ve výborech

Většina delegací kritizovala skutečnost, že návrh neobsahuje ustanovení o výboru pro program. Předsednictví proto navrhlo do znění opětovně začlenit článek o postupu projednávání ve výboru ze stávajícího programu (článek 22a v nejnovějším kompromisním znění předsednictví). Jedna delegace požádala o diskusi o rozšířeném postupu správy na základě návrhu, ve kterém se klade důraz na schůze výboru pro program v odvětvových složeních a na přijímání ročního pracovního programu prostřednictvím dvou samostatných prováděcích aktů. Návrh byl předložen pracovní skupině a podrobně projednán. Zatímco některé delegace uvítaly nový postup zahrnující dva prováděcí akty, jiné delegace se vyslovily pro zachování současného stavu nebo lepší využívání stávajících struktur.

Viditelnost všech odvětví, na něž se program vztahuje

Žádost delegací o posílení významu odvětví mládeže a sportu byla zohledněna rozhodnutím o zařazení dvou nových článků do znění předloženého předsednictvím (článek 4a týkající se mládeže a článek 4b týkající se sportu). Stále probíhají diskuse o tom, jak nejlépe zohlednit opatření přijatá v rámci programu Evropský sbor solidarity a jeho odkaz.

Vztah mezi Komisí a vnitrostátními orgány a národními agenturami

Delegace měly mnoho otázek týkajících se změn stávajícího nařízení o programu Erasmus+, pokud jde o vztah mezi vnitrostátními orgány a národními agenturami na jedné straně a Komisí na straně druhé. Otázky rovněž vyvolaly nové povinnosti, které jsou v návrhu navrženy pro vnitrostátní orgány.

Návrh dává Komisi možnost požádat o opakování výběrového řízení na vedoucího národní agentury v případě, že existují vážné obavy ohledně dodržování určitých zásad (jmenování osob odpovědných za řízení národní agentury by mělo být odůvodněno povahou činnosti, mělo by se řídit spravedlivými a transparentními pravidly a postupy a nemělo by vést ke střetu zájmů). Návrh rovněž stanoví nové úkoly pro vnitrostátní orgány (konkrétně podporu národních agentur při využívání výsledků projektů s velkým potenciálem dopadu a poskytování spolufinancování operacím národní agentury, které by mělo být přinejmenším rovnocenné příspěvku poskytnutému Komisí na podporu řídicích úkolů národní agentury v rámci programů). Delegace byly k těmto ustanovením kritické a rovněž požadovaly, aby byla ve znění výslovně uvedena možnost, aby vnitrostátní orgány určily více než jednu národní agenturu. V reakci na všechny tyto obavy předsednictví navrhlo znění, které obsahuje jasnější popis úloh a opět zahrnuje povinnosti stanovené ve stávajícím nařízení.

Stipendia v rámci programu Erasmus+ ve strategických oblastech vzdělávání

Řada delegací vyjádřila obavy a vznesla otázky týkající se tohoto nového opatření uvedeného v návrhu ohledně způsobu určení strategických oblastí vzdělávání, statické nebo dynamické povahy opatření, jeho dopadu na rozpočet programu, jeho rozsahu (společné diplomy nebo národní programy) a provádění (přímé nebo nepřímé řízení) a příslušné úrovně vzdělání (úrovně 6, 7 a 8 evropského rámce kvalifikací). Komise vysvětlila, že o všech těchto prvcích ještě nebylo rozhodnuto. Jedna delegace rovněž vyjádřila obavy ohledně toho, zda by taková iniciativa byla v souladu se Smlouvami. Ačkoli některé delegace uznaly, že jsou zapotřebí opatření, která by řešila nedostatek kvalifikovaných pracovníků, většina delegací byla i po vysvětlení Komise ohledně nového navrhovaného opatření nadále skeptická. Rovněž uvedly, že rámec poskytnutý Komisí považují za nejasný a zpochybnilly jeho evropskou přidanou hodnotu a možný dopad na celkový rozpočet při zavádění stipendií pokrývajících celý program.

Sportovci

Několik delegací vyjádřilo pochybnosti, pokud jde o rozšíření oblasti působnosti programu s ohledem na tuto novou kategorii příjemců. Zatímco některé delegace jsou pro zahrnutí sportovců, ale zdůrazňují význam definování a omezení skupiny potenciálních příjemců, několik delegací je proti tomuto rozšíření oblasti působnosti programu v této fázi.

IV. ZÁVĚRY

Předsednictví se podařilo provést důkladný přezkum navrhovaného nařízení a poskytnout dvě kompromisní znění. Diskuse významně přispěly ke zlepšení společného porozumění návrhu a k vyřešení hlavních otázek v navrhovaném nařízení.

Ačkoli Komise poskytla řadu vysvětlení a vyjasnění k bodům vzneseným delegacemi, stále se netrpělivě čeká na písemné informace o opatřeních plánovaných v rámci každého pilíře.

Mnoho delegací navíc uvedlo, že jsou zapotřebí další informace, aby byla zajištěna předvídatelnost řízení, a vyjádřilo vážné obavy ohledně nové koncepce částečného přidružení třetích zemí.

Předsednictví se snažilo zajistit úroveň podrobnosti navrhovaného nařízení, jak požadovaly delegace a zároveň respektovalo horizontální přístup k programům, jak navrhovala Komise. Delegace uvítaly obě kompromisní znění jako krok na cestě k vymezení mandátu Rady s ohledem na nadcházející interinstitucionální jednání. Než však bude této fáze dosaženo, jsou zapotřebí další práce a podrobné technické diskuse.

Shrnutí hodnocení posouzení dopadů

Názory delegací na **politický kontext** se lišily: některé delegace měly za to, že byl jasně vysvětlen, zatímco jiné zdůraznily, že posouzení dopadů se **příliš zaměřuje na rozpočet** a velmi málo na politiku a hodnoty EU. Žádná z delegací nevyjádřila obavy, že by **právní základ** byl nejasný a nevhodný.

Mnohé delegace vznesly námitky proti **definici problému** a uvedly, že posouzení dopadů se příliš zaměřuje na dovednosti a trh práce a jen málo na holistické cíle v oblasti vzdělávání. Jedna delegace zdůraznila, že ačkoli je posouzení přesné a potvrzené veřejnými konzultacemi, problémy nejsou v textu seřazeny podle priorit a s prvky různého významu se zachází stejně.

Některé delegace se shodly na tom, že v posouzení dopadů je částečně uznán **nedostatek důkazů**. Řada delegací vyzdvihla, že je třeba vyjasnit **synergie** s dalšími programy EU, jako je Evropský sociální fond+, Horizont Evropa, Evropský fond pro konkurenceschopnost, Digitální Evropa nebo Evropský fond pro regionální rozvoj.

Značný počet delegací vyjádřil pochybnosti ohledně jasnosti **metodiky**. Několik delegací dodalo, že posouzení dopadů se podle všeho zaměřuje především na 2. možnost (konsolidace založená na cílech), která je považována za prioritu. Ačkoli analýza nákladů spojených s touto možností poskytuje obecný přehled, chybí v ní podrobné kvantitativní údaje a posouzení rizik, což snižuje transparentnost a srovnatelnost. Bylo by vhodné do ní zahrnout číselné hodnoty a analýzu rizik. Jedna delegace zdůraznila, že nezbytnou podmínkou pro navrhování zásahů, které jsou pevně podepřeny informacemi a empirickými důkazy, je metodicky spolehlivý informační rámec, který je možné pružně přizpůsobovat požadavkům politik na měření.

Řada delegací uvedla, že nebylo dostatečně řešeno budoucí **monitorování a hodnocení** a znění postrádá jasný a úplný seznam přesných kvantitativních ukazatelů účinnosti spojených s jednotlivými cíli. Pro měření skutečného dlouhodobého dopadu politik často chybí standardizované metriky a stanovené číselné cíle.

Pokud jde o **politické cíle**, všechny delegace se shodly na tom, že činnost EU má přidanou hodnotu, a vyjádřily kolektivní spokojenost se zachováním programu Erasmus+ jako samostatného programu. Ohlášené sloučení **programu Erasmus+ a Evropského sboru solidarity** vyvolalo smíšené reakce. Některé delegace tuto změnu uvítaly, jiné podpořily zachování současného stavu nebo požádaly o zvláštní diskusi na toto téma. Převážná většina delegací vyjádřila obavy ohledně cíle **zjednodušení** a uvedla, že přílišný důraz byl kladen na finanční architekturu, aniž by byl vysvětlen dopad na příjemce. **Přesuny rozpočtových prostředků** znamenají, že zjednodušení na úrovni EU způsobuje v důsledku úsilí v oblasti řízení, koordinace a monitorování obrovské náklady na vnitrostátní úrovni. Souhrnně řečeno, řada delegací poznamenala, že posouzení dopadů nepředkládá ucelený přehled nákladů, ale prezentuje je pouze z pohledu EU, aniž by dostatečně zohledňovalo vnitrostátní úroveň. Některé delegace zdůraznily, že chybí **kontinuita** finančního plánování a že je nutné, aby byla viditelnější.

Převážná většina delegací uvedla, že není zcela jasná otázka **správy** a není konkrétně řešena. Byly vzneseny otázky týkající se zejména financování a spolufinancování. Většina delegací poukázala na absenci výboru pro program a požádala o jeho obnovení.

Další připomínky jedné nebo několika delegací se týkají nedostatků při řešení **dopadů na životní prostředí**, potřeby věnovat větší pozornost **územním vlivům**, aby bylo možné lépe posoudit rozdělení přínosů a místních adaptačních potřeb, a delegace jsou toho názoru, že z kvantitativního hlediska je analýza méně spolehlivá, pokud jde o **dopady na konkurenceschopnost a sociální dopady**.

Některé delegace uvedly, že reakce Komise na **stanovisko Výboru pro kontrolu regulace** není dostatečně důrazná, a požádaly Komisi, aby vysvětlila, proč se připomínkami Výboru pro kontrolu regulace dostatečně nezabývala. Jiné delegace souhlasily s Výborem pro kontrolu regulace v tom, že nadměrné zaměření na finanční architekturu nezohledňuje obsah politik a specifika jednotlivých programů.

Několik delegací uvedlo, že jejich postoj je pouze předběžný.
